

**GROEN
LINKS**
DEN HELDER

Groen!

CONTACT: GROENLINKSDENHELDER@GMAIL.COM • WWW.DENHELDER.GROENLINKS.NL

FACEBOOK.COM/GROENLINKSDENHELDER

IN DIT NUMMER:

- Info: Green Event pag. 2
- Commentaar: Reflectie op de Raad pag. 4
- Info: Jeugdzorg pag. 5
- Column: Ben ik wel duurzaam genoeg? pag. 5
- Info: Waterstof en schone energie pag. 6
- Uitslag enquête over onze afd. pag. 7
- Contact GroenLinks pag. 7
- Info: De Bruine Rat pag. 8

Zondag 8 maart in de Helderse Vallei! Zie pag. 2-3

Kom naar ons **Duurzaamheids**evenement !

GROENLINKS DEN HELDER

Zondag 8 maart

van ca. 13.00 tot 16.30 uur
in de Helderse Vallei
(tegenover Donkere Duinen)

Gratis toegang!

***Ook activiteiten voor de
kids!***

***Tip: Combineer ons Green Event met een wandeling of fietstocht
door de prachtige Helderse Vallei! Horeca ook geopend.***

Zondag 8 maart
 van ca. 13.00 tot 16.30 uur
 in de Helderse Vallei

Gratis Toegang
informatief
& Leuk!

Deelnemers:

Dit maffe Helderse duo geeft een swingende show met onder andere rock & roll evergreens in hun eigen 'blitzze' jasje!

1. greenSand

Olivijn is een mineraal dat overal op aarde voorkomt. Olivijn stenen en olivijn zand verweren zoals ijzer verweert in roest. Olivijn neemt maar liefst 1 maal haar eigen gewicht aan CO2 op. Doordat greenSand verzuring van (landbouw) grond en water tegengaat, is het tevens een veelzijdige en duurzame bodemverbeteraar.

2. Bikestore

De Bikestore is aanwezig met andere dan de 'geijkte' elektrische fietsen. Ook is er een bakfiets waarmee kinderen kunnen worden rondgereden.

3. Huiberts bloembollen

- Vertoning filmpje over biologische bloembollen

4. Repair café

- Waardeer het, repareer het!

5. De Heldersche Vallei

- Alles over duurzaam bouwen.

6. HCWV De Eendragt

- Informatie over windmolens

7. De Werkgroep Stadsvogels

- Informatie over de voordelen van onttegenen en vergroenen

8. Jill's pluktuin

- Voor de kinderen: Maak een insectenhotel

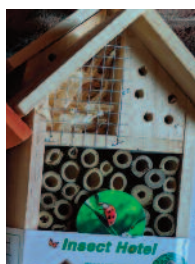
10. Consuminderhuis 'het FUNDament'

- Zij kunnen je vertellen wat jouw eetgedrag (en het eten van vlees) voor impact heeft op je omgeving en de wereld.

Vincent Koerse

Geëngageerde songs met een flinke dosis humor.

Meedoen aan duurzaamheid levert wat op: Voor uzelf en voor Nederland.

En het is nog Leuk ook!

REFLECTIE

BELECTIE

Op de Gemeenteraad

Maandagavond, vergaderavond. Dinsdag-, woensdag- en donderdagavond vaak ook, maar de maandag is voor de commissie- en raadsvergaderingen. En dus was ik maandag 3 februari om 18.00 uur op het gemeentehuis. Nog steeds aan de Drs. F. Bijlweg, want de ingebruikname van de Kerkgracht laat nog een paar maanden op zich wachten.

Eerst was er Presidium (overleg met de fractievoorzitters). Over termijnplanningen, het al dan niet afgehandeld zijn van moties, een opzet voor een werkconferentie, evaluatie van de gehouden ideeënmarkt en de raadsvergadering van die avond.

Helders perspectief

De raadsvergadering had een flink aantal hamerpunten en drie bespreekpunten. Om te beginnen het voorstel over het Helders Perspectief, een ambitieus plan waarin veel partijen samenwerken om de omslag van krimp naar groei, die Den Helder de komende jaren hopelijk door gaat maken, het hoofd te kunnen bieden. We kunnen alleen maar hopen dat de rooskleurige voorspellingen van het rapport uitkomen. Maar met de financiële kant van de zaak waren we het niet eens. Er werd namelijk gevraagd om buiten de reguliere cyclus van budgetten vaststellen (kadernota en begroting) nu bijna € 1,7 miljoen vrij te maken. Een amendement dat ik hierop gemaakt had om alleen het geld voor 2020 nú beschikbaar te stellen en de rest van het geld, bestemd voor de komende jaren, netjes bij de kadernota te behandelen, haalde het niet. Blijkbaar vindt de coalitie het heel normaal om tussen door uit de algemene reserve te putten, zelfs voor dit soort grote projecten die over meerdere jaren lopen en dus structureel geld vragen.

Lagere leges bij duurzaamheidsmaatregelen

Vervolgens kwam de legesverordening aan bod. Mooi is dat de leges die de gemeente vraagt voor duurzaamheidsmaatregelen aan woningen gehalveerd wordt en in sommige gevallen zelfs op 0 gesteld wordt. Dit is een maatregel waar de stad beter van wordt, een eventuele financiële drempel om te verduurzamen wordt hierdoor verlaagd. Hopelijk gaat van deze regeling veel gebruik gemaakt worden!

(Te) langzame bewustwording duurzaamheid

Duurzaamheid lijkt nu langzaam toch echt op het netvlies van de gemeente te komen. Eind januari was er een bijeenkomst over duurzaamheid voor raad en commissie, waarbij moties/amendementen van GroenLinks naar voren kwamen. Wij hebben namelijk opdracht gegeven uit te zoeken wat het kost om het gemeentelijk vastgoed op gemiddeld energielabel B in plaats van het oorspronkelijke doel C te krijgen en ons amendement om ieder jaar 5% minder energie te gebruiken als gemeente is ook aangenomen. Toch mag de gemeente wat ons betreft echt nog wel een tandje versnellen. Bovendien zou het verstandig zijn als er een bredere visie komt, waarin de regionale energie-strategie en de lokale verduurzaming elkaar kunnen versterken. Er blijft dus flink werk aan de winkel voor GroenLinks als groen geweten van de raad.

Na behandeling van het laatste agendapunt (aankoop sportpark Ruyghweg) was het tijd om naar huis te gaan. Om ons weer volop voor te bereiden op moties, initiatieven en acties zoals ons Green Event, waar u in dit nummer meer over kunt lezen.

Marije Boessenkool, raadslid

Jeugdzorg: GroenLinks gaat voor uithuisplaatsingen!

Nul

Op 23 januari woonde ik een bijeenkomst over Jeugdzorg bij, georganiseerd door de PvdA. Eerst kregen we een toelichting op "het uitvoeringsplan Jeugdzorg" van Den Helder.

Uitgangspunten bij dit plan zijn: betere toegang tot jeugdhulp, zoveel mogelijk thuis opgroeien, kwetsbare jongeren beter op weg helpen, investeren in vakmanschap. Klinkt goed, maar nu nog de concrete uitwerking. Die uitvoering wordt nog behandeld in commissie- en raadsvergaderingen.

Na de pauze kwam kinderpsycholoog dhr. Dijkshoorn aan het woord.

Hij is werkzaam in een jeugdinstelling in Groningen.

De mensen die daar werken hadden het gevoel dat het "dweilen met de kraan open is", zoals er nu gewerkt wordt in de jeugdzorg. Zij wilden het verbeteren.

Door Nel Dol,
commissielid

De heer Dijkshoorn nam als voorbeeld de werkwijze van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. In de jaren '90 vroegen deze zich af: "hoe kunnen we voorkomen dat er zoveel verkeersslachtoffers zijn?" Zij constateerden dat er veel doden vielen bij zware ongelukken, omdat mensen uit de auto geslingerd werden.

Hoe dit te voorkomen? Autogordels!

Dit is nog steeds de werkwijze met als resultaat minder verkeersslachtoffers. Hun motto is: "we gaan voor nul verkeersslachtoffers. Hoe kunnen we dit bereiken?"

In de Groningse jeugdinstantie hanteren zij dezelfde werkwijze.

"Wij gaan voor nul uithuisplaatsingen, hoe kunnen we dit bereiken?"

Bij elke hulpvraag is het uitgangspunt: hoe kunnen we deze jongere thuis laten wonen en hem/haar toch de hulp bieden die nodig is?

Er is al veel vooruitgang geboekt door het hele gezin in kaart te brengen, de hulp te bieden die elk gezinslid individueel of gezamenlijk nodig heeft.

Als het toch niet lukt om uithuisplaatsing te voorkomen, vragen zij zich af waarom dit niet gelukt is en wat er nodig zou zijn om het wél te laten lukken.

Zo komen zij steeds verder en dat werkt heel innovatief.

Zij zijn er achter gekomen hoe belangrijk vroeg signalering is bij b.v. autisme.

Ook om te onderzoeken waarom ouders doen wat ze doen.

Zij ervaren dat deze werkwijze resultaat heeft.

Het was een heel inspirerend verhaal en de aanwezigen waren het er over eens dat we in Den Helder ook voor NUL moeten gaan en de werkwijze van Groningen als voorbeeld moeten nemen!

Bij de behandeling van het uitvoeringsplan jeugdzorg zal GroenLinks dit zeker ter sprake brengen.

Ben ik wel Duurzaam genoeg?

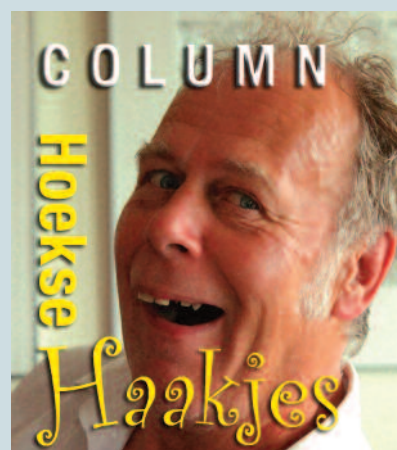
Als GroenLinkser vraag je je steeds weer af: ben ik wel duurzaam genoeg? In een ideale wereld zou iedereen dat natuurlijk moeten zijn. Hoe groot is mijn ecologische voetafdruk bijvoorbeeld? Dat valt best wel mee, hoop ik.

Vliegen? Twee keer in negen jaar. Ik rijd jaarlijks niet meer dan 3000 km in mijn auto en op het dak liggen al jarenlang 12 zonnepanelen. Wij hebben een 'wilde' tuin met heel veel groen, gebruiken geen

gif en bladblazers of andere gekkigheid. Ook scheiden we al jarenlang ons afval en hebben vloer en spouwmuur geïsoleerd. U begrijpt het al: Hoekmeijer wil zichzelf een veer in z'n kont steken.

Ben ik echter duurzaam genoeg?

Nee, zeker niet, maar er zit vooruitgang in.

door Gerard Hoekmeijer

Wegduiken voor activist Fred van Vliet

Zo is het ruim 20 jaar geleden, dat ik met een grote plastic tas met boodschappen, waarvan de meeste in plastic verpakt, partijgenoot Fred van Vliet zag aankomen en... nog net op tijd kon wegduiken in een zijstraat. Want een praatje maken met de kans dat hij in mijn boodschappentas kon kijken, zou mij wel eens in politieke problemen kunnen brengen. Ik was tenslotte voorzitter van de afdeling. Fred zat altijd in de voorhoede van duurzaam: tegen plastic, voor windmolens (ook in eigen tuin – wat nou 600 meter!) en zonnepanelen, regenwaterclosets en noem maar op. Maar nu hebben wij thuis een hele voorraad nylontassen voor de boodschappen (is nylon wel duurzaam?). En ik rij nog steeds op een echte fiets op spierkracht.

Want ik denk wel eens: allemaal leuk en aardig zo'n snelle elektrische fiets, dan ben je eerder thuis met minder inspanning. Maar ter compensatie moet je dan weer naar de sportschool om je conditie op peil te houden. Sportscholen zijn doorgaans grote hallen vol met TL verlichting en andere stroom vretende apparaten, kortom.....

Rijden op

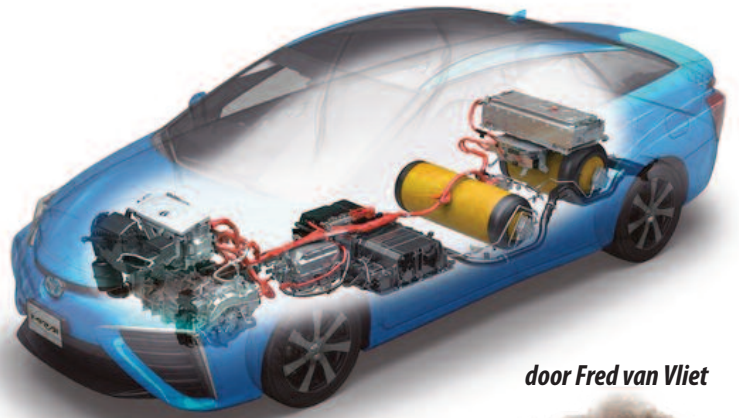
Waterstof

dat schiet voor het milieu niet op!

Hieronder een paar redenen waarom je geen auto op waterstof wilt. Enkele problemen zoals hieronder beschreven zullen opgelost worden, maar de RES (Regionale Energie Strategie) zullen we er niet mee oplossen. Vandaar dat is gezegd dat bestaande technieken (zon en wind) moeten worden ingezet om de 35 TWh in 2030 geplaatst te hebben.

Willen we overigens naar groene waterstof, dan zal er toch eerst wind- en zonne-energie geplaatst moeten gaan worden. Net als zon is wind een bewezen techniek en zover is het nog niet met waterstof. Vandaar dat dit mooi is om te noemen bij mogelijke toekomstige ontwikkelingen, maar in het bod biedt je 0,0 TWh.

Natuurlijk kun je de huidige waterstof productie wel in stand houden maar dan moeten we gas uit Groningen blijven pompen (en dat willen we niet) of

door Fred van Vliet

de net gesloten kolencentrales weer opstarten. Slecht voor onze longen.

Even in het kort, 1/4 deel van de elektriciteit die je nodig hebt om waterstof te maken ben je al kwijt aan het proces. Dan tank je de waterstof in jouw al heel dure wagen en in jouw wagen wordt de waterstof weer omgezet in elektriciteit (met weer de nodige omzet verliezen) om de wagen mee aan te drijven.

Zullen we dan maar gelijk goedkopere elektrische auto's gaan produceren? Dan heeft de minder verdienende ook nog iets om in te kunnen rijden!

Standpunten GroenLinks over *Schone Energie*

We willen een gezonde planeet met een veilig klimaat achterlaten aan onze kinderen. Daarom kiezen we voor schone energie. We zijn de eerste generatie die de gevolgen van klimaatverandering merken en de laatste die haar kunnen stoppen. Daarom moeten er de komende jaren grote stappen worden gezet om de opwarming van de aarde tegen te gaan.

Op Luxemburg na doen alle Europese landen het beter op het gebied van schone energie dan Nederland. Dat is beschamend. Nederland moet een koploper in hernieuwbare energie worden door windmolens op zee te plaatsen, zonnepanelen op onze daken betaalbaar te maken én energie te besparen. In de plannen van GroenLinks komt in 2030 61% van de energie in Nederland uit hernieuwbare bronnen. Meer dan de helft hiervan komt uit extra windparken op zee. Zo kunnen we miljoenen huishoudens van schone elektriciteit voorzien. Nederland moet bovendien het initiatief nemen voor een Noordzeenet voor schone stroom met andere landen rondom de Noordzee.

Samen met de Partij van de Arbeid initieerden we de Klimaatwet.

Op 20 december 2018 werd de wet door een meerderheid van acht partijen in de Tweede Kamer aangenomen. In de wet leggen we de doelen voor het klimaatbeleid voor de lange termijn juridisch vast: een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met minstens 49 % in 2030 en 100 % CO₂-neutrale elektriciteit in 2050.

Zo geven we zekerheid aan bedrijven die willen investeren in groene innovatie, schone energie en nieuwe werkgelegenheid. Daarnaast verhogen we de belastingen op vervuiling en verlagen de belastingen op arbeid en groene innovatie. Hierdoor wordt de groene ondernemer beloond en betaald de vervuiler.

We sluiten de kolencentrales. Nu helpt de overheid grootverbruikers en producenten van fossiele energie. Jaarlijks ontvangen zij in Nederland meer dan zeven miljard (!) euro aan belastingvoordelen. Wij schaffen deze voordelen voor grootvervuilers af. GroenLinks verzet zich tegen kolencentrales en het opwekken van kernenergie.

Aan boren naar schaliegas maakten we met succes een einde. Er zijn immers voldoende alternatieven die wel gezond en duurzaam zijn.

In het volgende nummer van deze Nieuwsbrief: Den Helder naar Energieneutraal, en hoe dit volgens ons gerealiseerd moet worden.

UITSLAG ENQUÊTE

Er zijn 69 reacties ontvangen op onze enquête van december 2019.

De helft van de respondenten vond de algemene zichtbaarheid van GroenLinks Den Helder (GL DH) voldoende tot goed.

Bijna 70% van de mensen die de enquête invulden, is op de hoogte van de werkzaamheden van de fractie.

Er werd aan de respondenten een aantal stellingen voorgelegd.

1. GL DH zet zich in voor het Helderse Milieu: 91% is het hier mee eens.
2. GL DH zet zich in voor sociale zaken: 87% is het hiermee eens.
3. GL DH zet zich in voor cultuur in Den Helder: 76% is het hier mee eens.
4. GL DH zet zich in voor sport in Den Helder: 57% is het hier mee eens.
5. GL DH is zichtbaar als er maatschappelijke problemen zijn in Den Helder: 57% is het hier mee eens.
6. GL DH is er voor het Helderse verenigingsleven: 52% is het hier mee eens. 48% was het er niet mee eens.
7. GL DH betreft inwoners van Den Helder bij haar beleid: 46% was het hier mee eens. De meerderheid 54% is het er mee oneens.

De respondenten worden het liefst op de volgende manier over het werk van GroenLinks Den Helder geïnformeerd (meerdere antwoorden mogelijk):

Lokale media:	25%
Facebook:	18%
GroenLinks Nieuwsbrief:	33%
E-mail:	9%
Website:	13%
Anders:	1%

Een actieve bijdrage willen de respondenten leveren aan:

Helderse borrelmiddag/ledendag:	14%
Speciale acties bijv. klimaatmarkt:	16%
Bezoeken nieuwe leden:	3%
Schrijven voor nieuwsbrief:	16%
Iets anders:	14%
Geen bijdrage leveren:	38%

Uit de open vraag met suggesties voor het bestuur kan geen duidelijke lijn getrokken worden.

Wel was er de vraag waarom er geen 'neutraal' en 'weet niet' in de antwoordmogelijkheden was opgenomen. Hiervoor is specifiek gekozen om een duidelijker beeld uit de enquête te kunnen halen. Als er vaak van dit soort antwoorden waren gegeven had dit voor het onderzoek niet veel opgeleverd.

Het bestuur gaat met de conclusies uit de enquête aan de slag!

Doe mee! Hoe?

GroenLinks heeft in de Tweede Kamer 14 zetels. In diverse steden zijn we de grootste partij. Er is een beweging ontstaan voor een eerlijker, socialer en duurzamer Nederland. Onze Helderse fractie heeft gemotiveerde specialisten op elk gebied en wordt gewaardeerd voor haar visie en betrouwbaarheid. Maar de fractie kan het niet alleen. Hulp van leden en sympathisanten blijft nodig.

WAT KUNT U DOEN?

• **Geheel vrijblijvend eens langskomen bij onze fractievergadering. Mail ons en we laten u datum en plaats weten.**

• **Ad hoc of regelmatig, maar altijd vrijblijvend, helpen met klusjes. Mail naar ons secretariaat:**
groenlinksdenhelder@gmail.com

• **Lid worden:** <https://wordlid.groenlinks.nl>
Een lidmaatschap verplicht u tot niets, maar helpt ons enorm. Wij zetten ons in voor een duurzame, sociale en groene stad. Al voor € 2,- per maand wordt u lid en helpt u mee aan een duurzaam en sociaal Den Helder.

• **Vragen?** Mail naar ons raadslid:
marijeboessenkool@gmail.com
of naar :
groenlinksdenhelder@gmail.com

GROENLINKS

COLOFON

GROEN!

Teksten:	Fractie GroenLinks
Column:	Gerard Hoekmeijer
Foto's:	Kees de Jager en Adinda de Boer
Vormgeving:	www.keesdejager.com
Verspreiding:	Secretariaat GroenLinks

De Bruine Rat

(*Rattus norvegicus*)

°door Marja Timmers

Op 25 januari is het Chinese jaar van de rat begonnen. Daarom zoomen we dit keer dieper in op de meest voorkomende rat in Nederland: de bruine rat. Ook wel bekend als Noorse (= norvegicus) rat, rioolrat of stadsrat. Oorspronkelijk afkomstig uit Noord China heeft de bruine rat zich via de scheepvaart over nagenoeg de hele wereld verspreid. Noorse wetenschappers hebben -weliswaar buiten Noorwegen- als eerste onderzoek gedaan naar deze rat, en daar komt de benaming Noorse rat vandaan.

De bruine rat heeft een grijsbruine vacht, die bij de buik lichter van kleur is, een nagenoeg kale staart die altijd korter is dan het lichaam, kleine behaarde oren en een korte spitse snuit met lange snorharen. De staart niet meegerekend hebben ze een lengte van ongeveer 20 tot 30 cm.

Bruine ratten verblijven graag aan de randen van sloten en dijken, bij woningen, boerderijen, pakhuizen, fabrieken, vuilstortplaatsen en bij vervuild water. Als het maar vochtig en niet te warm is. Het moet ook weer niet te stevig vriezen, want dan zoeken ze de warmte in de buurt van huizen op. Ze nestelen in holenstelsels in de grond of onder vloeren.

Bruine ratten leven bij voorkeur 's nachts, maar als er dan veel predatoren zijn kunnen ze ook overdag actief zijn. Voordat ze uit het hol komen, wordt één rat op onderzoek gestuurd of het veilig is. Ze lusten van alles en eten onder andere granen, zaden, slakken, larven, kikkers, vogeleieren en jonge zoogdieren. Bij een tekort aan eiwit kunnen ze overgaan tot kannibalisme. Het zijn goede zwemmers en ze kunnen wel 3 dagen in het water blijven. Ook zijn ze in staat om ongeveer 75 cm hoog of 120 cm ver te springen.

Bruine ratten zijn intelligente en sociale dieren die zich makkelijk aan de omstandigheden aanpassen. Ze leven in kleine groepen, bestaande uit een dominant mannetje met een harem en ondergeschikte mannetjes.

De hiërarchie bepaalt wie mag paren en aan de beurt is om te eten. Communiseren doen ze middels piepende, grommende, knorrende, krijsende en ultrasone geluiden. Als er genoeg voedsel is en de temperatuur bevalt, kunnen ze zich het hele jaar voortplanten. De populatie wordt "op sterkte" gehouden: bij bestrijding worden meer jongen geboren. Een vrouwtje werpt na een draagtijd van 22 dagen gemiddeld 7 tot 12 jongen, die naakt en blind geboren worden. Maar uitschieters tot 20 jongen zijn mogelijk.

Vrouwtjes kunnen elke 4 tot 6 weken gedekt worden, ook als ze nog aan het zogen is. Een ratje is na 6 weken geslachtsrijp. De meeste jongen overleven het eerste jaar niet.

Natuurlijke vijanden zijn marters, uilen en huiskatten. De overlevers kunnen in het wild 3 jaar worden.

Als de bruine rat overlast voor de mens veroorzaakt, komt dit meestal door rondslingerend afval.

In laboratoria wordt de bruine rat regelmatig gebruikt voor medische, psychologische en biologische experimenten.

Foto: AD.nl

De Pest

Beeld: NRC.nl

De pest werd in Europa overgedragen door de vlooiën van zwarte ratten. (Herkenning: in tegenstelling tot de bruine rat is de staart van de zwarte rat langer dan het lichaam en hebben ze grote, kale oren). De bruine rat heeft de zwarte rat in Europa verdrongen en daarmee ook de pest. In ontwikkelingslanden kan de bruine rat wel diverse ziekten, waaronder ook de pest, overbrengen.